

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI**

PROJEKT LIGJ

Nr. _____/2024

PËR

**RREGULLIMIN E PRODHIMIT, TREGTIMIT, KËRKIMIT DHE ZHVILLIMIT TË
ARMËVE, MUNICIONEVE, PAJISJEVE DHE TEKNOLOGJIVE USHTARAKE**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

**KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

VENDOSI:

**KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

**Neni 1
Qëllimi**

1. Ky ligj ka për qëllim të rregullojë industrinë e prodhimit, kërkimit dhe zhvillimit të armëve, municioneve, pajisjeve dhe teknologjive ushtarake, si dhe tregtimit të tyre.
2. Ky ligj ka për me qëllim fuqizimin dhe rritjen e kapaciteteve ushtarake, nëpërmjet sigurimit të armëve, teknologjive dhe pajisjeve ushtarake për Forcat e Armatosura ose strukturat e tjera të sigurisë që i përdorin ato.
3. Ky ligj ka për qëllim garantimin e kontrollit dhe mbikëqyrjes së aktiviteteve të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, si dhe rregullimin e veprimtarisë të të gjithë subjekteve që brenda këtyre fushave zhvillojnë aktivitet ekonomik në territorin e Republikës së Shqipërisë.

**Neni 2
Objekti i ligjit**

1. Ky ligj vendos rregullat lidhur me:
 - a) krijimin dhe funksionimin e autoritetit rregullator të industrisë ushtarake të mbrojtjes;

- b) licencimin, si dhe regjistrimin e subjekteve të cilët kryejnë veprimtari të rregulluara nga ky ligj;
- c) zhvillimin e veprimtarive të prodhimit, tregtimit dhe të kërkimit dhe zhvillimit teknologjik të armatimit ushtarak;
- ç) masat e nevojshme për mbrojtjen dhe sigurinë e jetës së njerëzve dhe mjedisit, gjatë zhvillimit të veprimtarive të rregulluara nga ky ligj;
- d) bashkëpunimin me autoritete dhe subjekte kombëtare dhe ndërkombëtare, në fushat e zbatimit të këtij ligji.

Neni 3 **Përkufizime**

1. **“Armatimit ushtarak”** - janë armët, pajisjet, municionet, dhe teknologjitë e çdo lloji, përfshirë pjesët e tyre përbërëse, të cilat, për shkak të potencialit të tyre sulmues, përdoren ose mund të përdoren nga forcat e armatosura vendase ose të huaja. Armët, municionet, pajisjet dhe teknologjitë të cilat, megjithëse nuk kategorizohen në përdorim si armatimit ushtarak, por ndajnë karakteristika balistike apo përdorimi të përbashkëta me to, konsiderohen gjithashtu armatimit ushtarak për efekt të këtij ligji. Armatimi ushtarak, sipas këtij ligji përfshin edhe:
 - a) Armatimet dhe pjesët e tyre: armë të ftohta, pistoleta dhe revolverë pushkë, pushkë automatike, mitralozë, raketahedhës, topa, lëshues dhe pajisje kontrolli zjarri,;
 - b) municionet dhe përbërësit e tyre: pluhur, eksplozivë, municione, raketa, bomba, silurët, minat dhe mjetet shpërthyesë të minave;
 - c) mjete ushtarake lëvizëse: të gjitha llojet e avionëve luftarakë, anijet ushtarake dhe mjetet ushtarake tokësore;
 - ç) pajisje të tjera të përdorura për qëllime të mbrojtjes dhe sigurisë: pajisjet e komunikimit, enkriptimit, kundërmasat dhe komandimin elektronik, pajisjet e identifikimit dhe navigimit, pajisjet e çminimit, mjetet dhe paketimet speciale, dokumentacioni teknik dhe të drejtat pronësore për prodhimin e armëve dhe pajisjeve ushtarake.
 - d) uniformat dhe seti i ushtarit: jelek antiplumb, skelet i jashtëm, pajisje vëzhgimi të natës, pajisje infrat të kuqe, sensor termik, radio, gjeo pozicionues, veshje operacionale kamuflazh.
2. **“Autoritetet Përgjegjës”**, në kuptim të këtij Ligji, është Ministria përgjegjëse për mbrojtjen dhe Autoriteti Rregullator i krijuar me këtë ligj.
3. **“Autoriteti Rregullator”**, në kuptim të këtij Ligji, është Autoriteti përgjegjës për licencimin, mbikëqyrjen dhe rregullimin e sektorit të prodhimit, tregtimit, kërkimit dhe zhvillimit të armatimit ushtarak.
4. **“Subjekt i licencuar”**, është subjekti juridik, privat ose shtetëror, që prodhon dhe tregon armë ushtarake ose merr pjesë në prodhimin, tregtimin e armatimit ushtarak, i cili ka marrë licencën përkatëse nga Autoriteti Rregullator, për ushtrimin e veprimtarisë së tij.
5. **“Prodhim”** është procesi që përfshin projektimin e armatimit ushtarak, sistemeve dhe pajisjeve, zhvillimin e prototipave, montimin, ndërtimin, prodhimin në shkallë të vogël dhe në masë, standardizimin ushtarak, verifikimin e armëve të prodhuara, sistemin e sigurimit të cilësisë, kontrollit të cilësisë, modernizimin, mirëmbajtjen, demilitarizimin, çaktivizimin

dhe riparimin e armatimit ushtarak, si dhe çdo aktivitet tjetër me të cilin synohet të përftohen produktet dhe pjesët e armëve, municioneve, pajisjeve dhe teknologjike ushtarake.

6. **“Tregtim”** është veprimtaria ekonomike, e cila, nëpërmjet proceseve të shitjes dhe blerjes, synon të transferojë armatimin ushtarak nga prodhuesi te përdoruesi fundor, drejtpërdrejt ose nëpërmjet ndërmjetësve, brenda dhe jashtë vendit. Për qëllime të këtij Ligji, tregtia e armatimit ushtarak do të kryhet nga shoqëria shtetërore e prodhimit, tregtimit të armatimit ushtarak si dhe nga subjektet e krijuara prej saj, pavarësisht masës së pjesëmarrjes, duke përfshirë edhe:
 - a) bashkëpunimin tregtar, teknik, prodhues;
 - b) ndërmjetësimin dhe shërbime të tjera në tregtinë e armatimit ushtarak;
 - c) projektimi, ndërtimi dhe forcimi i kapaciteteve për prodhimin e armatimit ushtarak;
 - ç) shitblerja e të drejtave mbi teknologjinë në fushën e prodhimit të armatimit ushtarak.
7. **“Kërkim dhe zhvillim teknologjik i armatimit ushtarak”** nënkupton ndërmarrjen e proceseve novatore për zhvillimin e produkteve të reja ose përmirësimin e produkteve, shërbimeve dhe proceseve ekzistuese. Kërkimi dhe zhvillimi përfshijnë studimin, dizajnin e teknologjisë, zhvillimin e prototipeve, testimin dhe përmirësimin e produkteve të reja.
8. **“Praktika të mira tregtare”** në kuptimin të këtij ligji, nënkupton përfshirjen e një sërë standardesh dhe procedurash gjatë prodhimit të armatimit ushtarak, të zhvilluar për të siguruar që aktivitetet tregtare të jenë etike, transparente dhe efikase, duke ruajtur gjithashtu sigurinë kombëtare dhe ndërkombëtare. Praktikrat e mira tregtare në këtë fushë përfshijnë:
 - a. Respektimi i plotë i ligjeve kombëtare dhe ndërkombëtare që rregullojnë tregtinë e armëve, duke përfshirë kontrollin e eksportit dhe sanksionet ndërkombëtare.
 - b. Raportimi i qartë dhe i saktë i të dhënave tregtare dhe financiare për të shmangur çdo lloj keqkuptimi ose dyshimi mbi veprimet korruptive ose të paligjshme.
 - c. Sigurimi që të gjitha armët dhe teknologjitë ushtarake mbrohen nga aksesimi i paautorizuar gjatë prodhimit, magazinimit dhe transportit.
 - ç) Mbrojtja e teknologjive të ndjeshme ushtarake nga kopjimi ose shpërndarja e paautorizuar, për të siguruar avantazhet strategjike dhe tregtare.
 - d) Zbatimi i standardeve të larta etike në marrëdhëniet me klientët dhe furnizuesit, përfshirë refuzimin e ryshfetit dhe korruptimit.
 - dh) Zbatimin e praktikave që minimizojnë ndikimin mjedisor të prodhimit dhe shkatërrimit të armatimit.
 - e) Angazhimi me komunitetet lokale dhe kontributi në zhvillimin e tyre ekonomik dhe social, veçanërisht në zonat ku zhvillohen aktivitete të prodhimit të armëve.
 - ë) Sigurimi që të gjithë punonjësit marrin trajnimin e nevojshëm për të zbatuar praktikrat e mira tregtare dhe për të menaxhuar teknologjitë e reja dhe materialet me përgjegjësi.
9. **“Markim”** është procesi i vendosjes së një shenje unike në formë kodi, pulle, etikete ose çdo formë tjetër unike identifikimi dhe individualizimi në armatimit ushtarak, nënproduktet ose produktet përfundimtare të tyre, që provon se prodhimi është kryer sipas rregullave të përcaktuara në këtë ligj, me qëllim identifikimin dhe gjurmimin e tyre.
10. **“Lista e zezë”** në kuptimin e këtij ligji nënkupton, regjistrin zyrtar të mbajtur nga Agjencia rregullatore e prodhimit të armatimit ushtarak, ku pasqyrohet lista e individëve apo subjekteve juridike që kanë shkelur përcaktimet e këtij ligji, si dhe të atyre individëve që

përbëjnë kërcënim për sigurinë kombëtare; si dhe të sanksionuarit nga organizatat ndërkombëtare për kryerjen e transaksioneve financiare dhe operacionet tregtare në kundërshtim me ligjin dhe konventat ndërkombëtare rregullatorë në këtë industri.

Neni 4 **Fusha e zbatimit**

1. Ky ligj zbatohet për çdo subjekt që kryen veprimtari të licencuar për:
 - a) prodhimin e armatimit ushtarak;
 - b) zhvillimin e kërkimit shkencor dhe zhvillimit teknologjik mbi armatimin ushtarak;
 - c) tregtimin e armatimit ushtarak.
2. Ky ligj zbatohet edhe për çdo strukturë shtetërore që kryen monitorimin, mbikëqyrjen, kontrollin dhe inspektimin e zbatimit të këtij ligji.

Neni 5 **Ndalim i përgjithshëm**

Në Republikën e Shqipërisë është i ndaluar:

1. Prodhimi, tregtimi, kërkimi dhe zhvillimi i armatimit ushtarak, në kundërshtim me Konventat dhe Traktatet Ndërkombëtare ku Republika e Shqipërisë është palë;
2. Prodhimi dhe tregtimi, në çdo formë, i armëve dhe teknologjive të armëve biologjike, kimike dhe bërthamore.

Neni 6 **Parime të përgjithshme**

1. Subjektet që kryejnë veprimtari në fushën e prodhimit, zhvillimin e kërkimit shkencor dhe zhvillimit teknologjik mbi armatimin ushtarak, si dhe tregtimi e armatimit ushtarak, janë të detyruar të zbatojnë standarde të larta të sigurisë dhe mbrojtjes së interesit publik dhe të marrin masa për të parandaluar aksidentet, keqpërdorimin e armatimit ushtarak.
2. Subjektet e licencuar bashkëpunojnë ngushtë me autoritetet e sigurisë kombëtare dhe ndërkombëtare, për të adresuar çdo rrezik potencial ndaj sigurisë që mund të rrjedhë nga aktiviteti i tyre.
3. Subjektet që kryejnë veprimtari në fushën e prodhimit dhe tregtimit të armatimit ushtarak janë të detyruar të bashkëpunojnë me autoritetet përgjegjëse, për të siguruar që të gjitha aktivitetet e tyre të zhvillohen në përputhje me standardet e nevojshme të transparencës dhe qëndrueshmërisë, duke garantuar një nivel të lartë të llogaridhënies dhe integritetit në veprimtarinë e tyre.
4. Të gjithë subjektet shtetërore dhe private, të cilat ushtrojnë veprimtari brenda fushës së zbatimit të këtij ligji, ushtrojnë përgjegjësinë dhe kujdesin e duhur për parandalimin dhe ndalimin e akteve korruptive, të përvetësimit të paligjshëm të interesave, të shpërdorimit dhe trafikimit të armatimit ushtarak, të përhapjes së tyre në masë, të akumulimit të paligjshëm të armëve që mund të përdoren nga rrjetet e krimit të organizuar, apo të përdoren

për akte terrorizmi, agresioni të brendshëm apo ndërkombëtar, ose shkelje të rënda të së drejtës ndërkombëtare.

5. Ky ligj nxit zhvillimin e teknologjive të reja dhe inovacionin në fushën e mbrojtjes, duke krijuar një mjedis të favorshëm për kërkimin shkencor dhe zhvillimin teknologjik, nëpërmjet bashkëpunimit midis autoriteteve përgjegjëse shtetërore dhe subjekteve të licencuar privat.

KREU II KRIJIMI DHE KOMPETENCAT E AUTORITETIT REGULLATOR

Neni 7 Autoriteti Rregullator

1. Pranë ministrisë përgjegjëse për mbrojtjen krijohet Agjencia e Industrisë së Mbrojtjes (AIM), këtu e në vijim “Agjencia”, e cila është autoriteti shtetëror përgjegjës për licencimin, mbikëqyrjen dhe rregullimin e sektorit të prodhimit, tregtimit, kërkimit dhe zhvillimit të armatimit ushtarak.
2. Agjencia është institucion në varësi të ministrit përgjegjës për mbrojtjen, me statusin e personit juridik publik, me seli në Tiranë.
3. Agjencia financohet nga buxheti i shtetit, tarifat e licencimit dhe çdo burim tjetër i ligjshëm.
4. Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë emërohet nga Kryeministri, me propozim të ministrit përgjegjës për mbrojtjen.
5. Struktura dhe organika e Agjencisë miratohen me urdhër të Kryeministrit, me propozim të ministrit përgjegjës për mbrojtjen.
6. Këshilli i Ministrave përcakton rregullat e organizimit dhe funksionimit të Agjencisë.

Neni 8 Kompetencat e Autoritetit Rregullator

1. Agjencia kryen funksionet dhe detyrat si më poshtë:
 - a) lëshon, rinovon, pezullon dhe revokon licencat për subjektet që merren me prodhimin dhe tregtimin e armatimit ushtarak;
 - b) mban dhe përditëson regjistrin e subjekteve të licencuara dhe të armatimit ushtarak të prodhuar, zhvilluar apo tregtuar në Republikën e Shqipërisë;
 - c) përcakton rregullat specifike që subjektet e licencuar duhet të ndjekin për të garantuar sigurinë dhe cilësinë e produkteve dhe shërbimeve të tyre, duke përfshirë kriteret për testimin dhe certifikimin e armatimit ushtarak, përpara se ato të hyjnë në treg;
 - ç) bashkëpunon ngushtë me homologët e saj ndërkombëtarë dhe angazhohet në marrëveshje bashkëpunimi për shkëmbimin e informacionit, praktikave më të mira dhe përforsimin e kapaciteteve në fushën e kontrollit të armatimit ushtarak;
 - d) bashkëpunon me subjektet e licencuar për të zhvilluar standarde dhe praktika të mira në fushën e mbrojtjes dhe sigurisë, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji;
 - dh) bashkëpunon me Qendrën e Inovacionit dhe Ekselencës të Ministrisë përgjegjëse për mbrojtjen dhe subjekte të tjera private dhe shtetërore, me qëllim nxitjen, promovimin dhe

- rritjen e Inovacionit dhe Zhvillimit Teknologjik në fushën e mbrojtjes dhe prodhimit të armatimit ushtarak;
- e) parashikon mekanizma bashkëpunimi midis Agjencisë dhe subjekteve të tjera shtetërore, për shkëmbimin e informacionit dhe koordinimin e përpjekjeve për mbikëqyrjen e tregut të armatimit ushtarak;
 - ë) bashkëpunon dhe ndan informacion me institucionet dhe entitetet ndërkombëtare që mbikëqyrin kontrollin e armëve dhe sigurinë globale, duke kontribuar në përpjekjet ndërkombëtare për parandalimin e përhapjes së paligjshme të armatimit ushtarak;
 - f) monitoron dhe garanton që legjislacioni kombëtar dhe procedurat e zbatuara nga subjektet e licencuara janë në përputhje me detyrimet ndërkombëtare të ndërmarra nga Republika e Shqipërisë;
 - g) mbikëqyr zbatimin e legjislacionit për prodhimin dhe tregtimin e armëve dhe armatimit ushtarak nga ana e subjekteve të licencuara;
 - gj) kryen inspektime të rregullta dhe monitoron aktivitetet e subjekteve licencuara për të siguruar përputhshmërinë me legjislacionin, veçanërisht me kërkesat e sigurisë dhe të cilësisë;
 - h) mban dhe publikon një listë të zezë të subjekteve që janë gjetur në shkelje të këtij legjislacionit në fuqi për prodhimin dhe tregtimin e armëve apo të kenë cenuar sigurinë kombëtare;
 - i) ndjek procedura disiplinore dhe i propozon ministrit përgjegjës për mbrojtjen masat administrative dhe ndëshkimet për subjektet e licencuar, që gjenden në shkelje të dispozitave të legjislacionit në fuqi për prodhimin dhe tregtimin e armatimit ushtarak;
 - j) siguron transparencë në veprimtarinë e saj rregullatore, duke publikuar raporte të rregullta, statistika dhe analiza mbi gjendjen e industrisë së armatimit ushtarak në Republikën e Shqipërisë.
 - k) funksionon si një "one stop shop" për zgjidhjen e çështjeve dhe problematikave që paraqiten nga subjektet e këtij ligji.

KREU III ZHVILLIMI I AKTIVITETEVE TË LICENCUARA

Neni 9 Licencimi

1. Prodhimi dhe tregtimi i armatimit ushtarak kryhet, në mënyrë ekskluzive, vetëm nga subjektet e pajisur me licencën përkatëse të lëshuar nga Agjencia.
2. Subjektet që kryejnë veprimtari në fushën e prodhimit dhe tregtimit të armatimit ushtarak në Shqipëri, përmbushin kritere specifike për marrjen e licencës së aktivitetit.
3. Subjektet që kërkojnë licencim duhet të paraqesin vërtetim të kapaciteteve të caktuara financiare dhe teknike, përputhshmërinë me standardet e sigurisë, cilësisë dhe besueshmërisë, respektimin e legjislacionit për mbrojtjen e mjedisit, shëndetit dhe jetës së njerëzve, si dhe të mbrojtjen dhe sigurinë e punonjësve të tyre.

4. Subjektet që paraqesin kërkesë për licencë apo autorizim ndërmarrin detyrimin për të vepruar në përputhshmëri me legjislacionin kombëtar dhe detyrimet ndërkombëtare të Republikës së Shqipërisë, si dhe detyrimin për t'u angazhuar në praktika të mira tregtare.
5. Këshilli i Ministrave përcakton llojet e licencave, kriteret e detajuara dhe procedurat e licencimit të subjekteve, rinovimin dhe revokimin e tyre si dhe tarifatat e aplikimit për licencim.

Neni 10

Rinovimi dhe Revokimi i Licencave

1. Subjektet e licencuar paraqesin pranë Agjencisë kërkesën për rinovimin e licencës së tyre, përpara përfundimit të afatit të saj. Gjatë shqyrtimit të kërkesës për rinovim, Agjencia sigurohet që subjekti kërkues, përgjatë kohëzgjatjes së licencës, ka garantuar në mënyrë të vazhdueshme përputhshmërinë e aktivitetit të tij me dispozitat ligjore dhe rregullatore për prodhimin dhe tregtimin e armatimit ushtarak.
2. Agjencia bën revokimin e licencës në rastet kur subjekti shkel kushtet e licencës, apo angazhohet në veprimtari të caktuara, të cilat cenojnë e sigurinë kombëtare, përdorimin e paautorizuar të armëve, ose mosrespektimin e kriterëve të sigurisë dhe cilësisë.

Neni 11

Kërkimi dhe Zhvillimi Teknologjik

1. Aktivitetet e Kërkimit dhe Zhvillimit Teknologjik kryhen në mënyrë ekskluzive nga subjektet e pajisur me autorizimin përkatës nga Agjencia.
2. Subjektet të cilat kërkojnë të pajisen me autorizim për zhvillimin e aktiviteteve të kërkimit dhe zhvillimit teknologjik, garantojnë respektimin e legjislacionit që mbron të drejtat e autorit si dhe kryerjen e kësaj veprimtarie duke respektuar standardet kërkimore dhe direktivat që lidhen me integritetin dhe përgjegjësinë gjatë kryerjes së kërkimeve dhe eksperimenteve.
3. Këshilli i Ministrave përcakton llojet e autorizimeve, kriteret dhe procedurën për dhënien e tyre.

Neni 12

Regjistrimi dhe Raportimi

1. Agjencia e Industrisë së Mbrojtjes mban një regjistër, me akses ekskluziv, ku paraqiten të dhëna të sakta dhe të përditësuara të të gjithë armëve, municioneve, pajisjeve dhe teknologjive ushtarake të prodhuara, tregtuara, importuara ose eksportuara.
2. Subjektet e licencuar janë të detyruar të regjistrojnë të gjitha aktivitetet e tyre që lidhen me prodhimin, tregtimin, si dhe eksportin - importin e armatimit ushtarak në regjistrin e mbajtur nga Agjencia.
3. Subjektet e licencuar janë të detyruar të raportojnë rregullisht pranë Agjencisë, çdo ndryshim në aktivitetet e prodhimit ose tregtimit, në strukturën e tyre të pronësisë, ose në teknologjitë e përdorura.
4. Rregullat e detajuara për regjistrin dhe detyrimet sa më sipër, detajohen nga Agjencia.

Neni 13

Markimi dhe gjurmimi

1. Markimi bëhet nëpërmjet shenjës unike në formë kodi, pulle, etikete ose çdo formë tjetër unike identifikimi dhe individualizimi në armatimin ushtarak, nënproduktet ose produktet përfundimtare të tyre, që provon se prodhimi është kryer sipas rregullave të përcaktuara në këtë ligj, me qëllim identifikimin dhe gjurmimin e tyre
2. Gjurmimi është identifikimi për përcaktimin e saktë të vendndodhjes së armës ushtarake në të gjitha fazat e prodhimit të saj, deri në përmbylljen e procesit të shitjes apo tjetërsimit të ligjshëm.
3. Subjektet e licencuar, janë të detyruar të markojnë produktin, që është objekt i veprimtarisë së tyre, dhe të zbatojnë të gjithë legjislacionin lidhur me markimin dhe gjurmimin.
4. Kërkesat për gjurmueshmërinë, si dhe rregullat për elementet, etiketën apo pullën unike të markimit apo forma të tjera të identifikimit dhe individualizimit të armatimit ushtarak, procedura dhe mënyra e markimit dhe gjurmimit, si dhe autoriteti apo pala e autorizuar për realizimin e markimit dhe gjurmueshmërisë përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 14

Mbikëqyrja mbi gjurmimin

1. Agjencia monitoron vendosjen e shenjave unike për identifikimin dhe gjurmimin e armatimit ushtarak në të gjitha fazat e prodhimit, deri te përdoruesi fundor.
2. Subjektet e licencuara, sipas kuptimit të këtij ligji, kanë detyrimin të hedhin të dhënat për identifikimin dhe gjurmimin e armëve në regjistrin elektronik të mbajtur nga Agjencia, sipas përcaktimeve të këtij ligji.
3. Agjencia akseson regjistrin për qëllime kontrolli dhe inspektimi të aktiviteteve të zhvilluara nga subjektet e licencuar.

Neni 15

Siguria

1. Subjektet që prodhojnë, tregtojnë dhe shpërndajnë armë ushtarake sipas këtij ligji, hartojnë dhe zbatojnë një rregullore të brendshme, ku parashikohen masat dhe procedurat për të garantuar:
 - a) mbrojtjen dhe sigurinë e jetës së njerëzve, mjedisit dhe interesave të tjera publike;
 - b) mbrojtjen dhe sigurinë e shëndetit dhe jetës së personelit;
 - c) sigurinë e produkteve dhe pajisjeve të prodhimit, mjeteve dhe makinerive speciale, objekteve ku zhvillohen të gjitha fazat e prodhimit, testimit, magazinimit dhe shpërndarjes së armatimit ushtarak;
 - ç) mbrojtjen dhe sigurinë e të dhënave dhe dokumentacionit që lidhet me prodhimin, projektet e zhvillimit, kërkimin dhe zhvillimin teknologjik dhe industrial, si dhe informacionin mbi marrëdhëniet financiare dhe të biznesit;
 - d) ndërmarrjen e veprimeve të caktuara në rast emergjence në procesin e prodhimit, tregtisë dhe transportit të armatimit ushtarak;

2. Subjektet që ushtrojnë veprimtari në fushën e këtij ligji, detyrohen të vlerësojnë në mënyrë periodike, përmes raporteve audituese, garantimin e standardeve për menaxhimin e rreziqeve specifike që lidhen me çdo fazë të prodhimit dhe magazinimin e armatimit ushtarak.
3. Subjektet detyrohen që gjatë veprimtarisë së tyre të veprojnë në përputhje me standardet e njohura dhe praktikën e mira si dhe legjislacionin kombëtar, rregulloret e bashkimit Evropian dhe embargot e sanksionet e vendosura nga institucionet ndërkombëtare, me të cilat Republika e Shqipërisë ka lidhur marrëveshje.
4. Subjektet që prodhojnë apo marrin pjesë në prodhimin, tregtimin ose transportin e armatimit ushtarak, detyrohen të garantojnë magazinimin e sigurt, në mënyrë që të parandalojnë humbjen ose dëmtimin e armatimit ushtarak. Në rast të humbjes apo dëmtimit të armatimit ushtarak, subjektet, menjëherë dhe jo më vonë se 24 orë nga ngjarja, njoftojnë Agjencinë e Industrisë së Mbrojtjes.

Neni 16

Mbrojtja e Punonjësve dhe Standardet e Punës

1. Agjencia normon rregullat për mbrojtjen e të drejtave të punonjësve në industrinë e armëve, me qëllim garantimin e kushteve të sigurta të punës, sigurinë fizike në vendin e punës dhe promovimin e standardeve të larta etike dhe profesionale.

Neni 17

Infrastruktura digjitale dhe Siguria Kibernetike

1. Subjektet që veprojnë në fushën e prodhimit dhe tregtimit të armatimit ushtarak detyrohen të zbatojnë masa të sigurisë kibernetike për të mbrojtur të dhënat dhe informacionet konfidenciale.
2. Agjencia, me qëllim zhvillimin e standardeve dhe praktikave të mira në fushën e sigurisë kibernetike, rregullon dhe standardizon ndërveprimin mes ministrisë përgjegjëse për mbrojtjen, Agjencisë si dhe subjekteve të licensuara në përputhje me këtë ligj, të cilët kanë detyrimin të ngrenë dhe operojnë infrastrukturë digjitale dhe kibernetike, e cila ndërvepron në vetëm me infrastrukturën e caktuara të Ministrisë përgjegjëse për mbrojtjen.
3. Personeli operativ i këtyre infrastrukturave pajiset me certifikatën e sigurisë përkatëse dhe informacioni i përpunuar në këto infrastruktura është i mbrojtur nga sekretet shtetëror, tregtar dhe industrial ushtarak. Rregullat për ngritjen, funksionimin dhe sigurimin e infrastrukturës përcaktohen me Urdhër të ministrit përgjegjës për mbrojtjen me propozim të Agjencisë.

KREU IV

NDERVEPRIMI ME SUBJEKTET PUBLIKE

Neni 18

Trajtimi i Informacionit të Klasifikuar dhe Sekretit Tregtar

1. Të gjitha subjektet që veprojnë sipas këtij ligji janë të detyruar të trajtojnë çdo informacion të klasifikuar dhe sekret tregtar në përputhje me ligjet dhe rregulloret kombëtare për mbrojtjen e informacionit të klasifikuar dhe të drejtat e pronësisë intelektuale.
2. Agjencia e Industrisë së Mbrojtjes dhe institucionet e tjera shtetërore zbatojnë masa të rrepta për të garantuar mbrojtjen e këtyre të dhënave dhe për të parandaluar zbulimin ose keqpërdorimin e tyre.

Neni 19

Bashkëpunimi me Qendrën e Inovacionit, Sigurisë dhe Mbrojtjes

1. Subjektet e licencuar bashkëpunojnë me Qendrën e Inovacionit, Sigurisë dhe Mbrojtjes për të nxitur inovacionin dhe zhvillimin teknologjik në industrinë e mbrojtjes. Ky bashkëpunim ka për objekt projekte të përbashkëta kërkimore, zhvillimin e teknologjive të reja dhe shkëmbimin e njohurive dhe ekspertizës.

Neni 20

Patentimi dhe Regjistrimi i Markave, Produkteve dhe Shpikjeve

1. Subjektet e licencuara sipas këtij ligji, kanë të drejtë të regjistrojnë patentën, markën tregtare ose shpikjen që lidhet me prodhimin dhe zhvillimin e armatimit ushtarak, në zyrën përkatëse të patentave dhe markave tregtare, me qëllim mbrojtjen ligjore të pronësisë intelektuale dhe nxitjen e inovacionit dhe konkurrencës së shëndetshme në këtë sektor. Regjistrimi i markave dhe patentave për produktet ushtarake ndjek të njëjtat procedura si për çdo produkt tjetër, duke përfshirë regjistrimin nëpërmjet Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale.
2. Për produktet e krijuara nga subjektet e licencuara sipas këtij ligji, që përfshijnë teknologji të ndjeshme ose sekrete, Agjencia mbajtëse e regjistrimit parashikon procedura dhe rregullore shtesë që lidhen me sigurinë kombëtare. Në këto raste, kërkohet miratimi ose vlerësimi nga Agjenci e Industrisë së Mbrojtjes përpara se të lejohet regjistrimi i një patente ose marke tregtare, për të siguruar që nuk cenohet siguria kombëtare.

Neni 21

Mbështetja për Trajnimin dhe Zhvillimin e Punonjësve

1. Subjektet, të cilët përfitojnë nga lehtësitë dhe incentivat sipas këtij ligji, janë të detyruar të investojnë në trajnimin dhe zhvillimin profesional të punonjësve të tyre, në fushat që lidhen me sigurinë, menaxhimin e cilësisë dhe teknologjive të reja, duke kontribuar në rritjen e kapaciteteve njerëzore në sektorin e industrisë së mbrojtjes.

Neni 22

Mbështetja institucionale

1. Entet shtetërore janë të detyruara të njohin dhe të zbatojnë përfitimet, lehtësitë tatimore dhe doganore dhe çdo incentivë tjetër që parashikohet nga ky ligj për subjektet që operojnë në industrinë e prodhimit të armatimit ushtarak.
2. Agjencia e Industrisë së Mbrojtjes do të funksionojë si një "one stop shop" për zgjidhjen e çështjeve dhe problematikave që paraqiten nga subjektet e këtij ligji, duke garantuar trajtimin e informacionit në përputhje me Ligjin për Informacionin e Klasifikuar dhe ruajtjen e sekretit tregtar dhe industrial.

Neni 23

Llojet e incentivave dhe lehtësive

1. Subjektet që dëshirojnë të investojnë në industrinë e prodhimit të armatimit ushtarak në Republikën e Shqipërisë dhe që planifikojnë një investim fillestar prej së paku 25 milionë Euro kualifikohen për të përfituar lehtësira dhe incentiva. Këto lehtësira përfshijnë:
 - a) procedura të përshpejtuara për licencimin dhe regjistrimin e veprimtarisë, sipas legjislacionit në fuqi.
 - b) norma e tatimit është 0 (zero) për 10 vitet e para të aktivitetit;
 - c) ulje e tatimit mbi vlerën e shtuar në masën 10 (dhjetë) përqind, për furnizimet dhe shërbimet e nevojshme për prodhimin e armatimit ushtarak, si dhe çdo përjashtim tjetër tatimor i aplikueshëm, bazuar në legjislacionin në fuqi për tatimin mbi vlerën e shtuar;
 - ç) përjashtim nga taksa e ndikimit në infrastrukturë;
 - d) përjashtim nga taksa vendore dhe qendrore e pasurisë së paluajtshme që përdoren për qëllime prodhimi, për një periudhë 10-vjeçare;
 - dh) përjashtim nga të gjitha taksat doganore për mallrat, të cilat shërbejnë drejtpërdrejt për prodhimin e armatimit ushtarak;
 - e) mbështetje për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës ndihmëse, si rrugë, ujësjellës kanalizime, energji elektrike dhe telekomunikacion, të cilat janë thelbësore për funksionimin e aktivitetit të subjektit;
 - ë) qasje në fonde dhe programe mbështetëse për kërkim dhe zhvillim në fushën e teknologjive të mbrojtjes;
 - f) mbështetje dhe bashkëpunim në projekte kërkimore, zhvillimin e teknologjive të reja dhe shkëmbimin e njohurive dhe ekspertizës nga Qendra e Inovacionit, Sigurisë dhe Mbrojtjes, në Ministrinë e Mbrojtjes;
 - g) Mbulimi i shpenzimeve të shërbimeve utilitare, si energjia elektrike, uji dhe gasi, plotësisht ose pjesërisht, të rimbursueshme ose me tarifa preferenciale, për 10 vjet.

Neni 24

Kriteret dhe procedurat e aplikimit dhe miratimit për lehtësitë

1. Për të përfituar nga lehtësitë e parashikuara në këtë ligj, subjektet aplikojnë pranë Agjencisë, dhe plotësojnë kriteret e përgjithshme:
 - a) Subjekti duhet të ketë partneritet tregtare me shoqërinë shtetërore të prodhimit të armatimit ushtarak në Republikën e Shqipërisë;

- b) Subjekti duhet të planifikojë një investim fillestar prej së paku 25 milionë Euro dhe një investim të drejtpërdrejtë brenda vitit të parë të aktivitetit prej 5 milion Euro.
 - c) Subjekti duhet të jetë i regjistruar sipas legjislacionit në fuqi për aktivitetin e prodhimit të armatimit ushtarak.
 - d) Subjekti duhet të paraqesë një plan të detajuar biznesi afatshkurtër 3-vjeçar, i cili tregon pritshmëritë për zhvillimin e aktivitetit të tyre, përfshirë pritshmëritë për punësim, inovacionin dhe teknologjitë që do të përdoren, si dhe kontributin në ekonominë lokale dhe sigurinë kombëtare.
2. Dokumentacioni i nevojshëm që paraqet subjekti i interesuar për përfitimin e lehtësive përbëhet nga:
- a) Formulari standard i aplikimit, i plotësuar dhe i firmosur nga përfaqësuesi ligjor i subjektit.
 - b) Dokumente që vërtetojnë kapacitetin financiar për investimin fillestar.
 - c) Kopje e certifikatës së regjistrimit të subjektit në Qendrën Kombëtare të Biznesit
 - ç) Kopje e plotë e planit të biznesit afatshkurtër 3-vjeçar.
 - d) Pasqyra financiare të audituara për të paktën 3 vitet e fundit në vendin e origjinës së subjekteve aplikuese ose, në rast të subjekteve të reja, deklaratë financiare e audituesit të miratuar.
 - dh) Dokumentacion që përshkruan nevojat për infrastrukturë ndihmëse.
 - e) Lista e punonjësve të planifikuar për punësim dhe programi i trajnimit për kualifikimin e tyre.
 - ë) Vërtetim të gjendjes gjyqësore ose një dokument të lëshuar nga një autoritet kompetent, që vërteton se nuk ekzistojnë kushtet e parashikuara në paragrafin 4 të këtij neni.
3. Përfshihet nga mbështetja dhe lehtësitë e parashikuara në këtë ligj, çdo subjekt prodhues dhe tregtar, çdo person që është anëtar i një organi administrativ, drejtues ose mbikëqyrës i tij, aksionar ose ortak i subjektit prodhues dhe tregtar, ose ka kompetenca përfaqësuese, vendimmarrëse apo kontrolluese brenda tij, që është i dënuar me vendim gjyqësor të formës së prerë për pjesëmarrje ose financim në grup të strukturuar kriminal, organizatë kriminale, bandë e armatosur, organizatë terroriste, pastrim parash ose financim i terrorizmit, vepra me qëllime terroriste ose vepra penale të lidhura me veprimtari terroriste, gjenocid, torturë, vrasje, vepra penale kundër rendit dhe sigurisë publike, armëmbajtje pa leje, tregti të paligjshme armësh, krime ushtarake, sulme kibernetike, organizim, drejtim ose financim i veprimtarisë së prodhimit e shitjes së narkotikëve, si dhe i veprimtarisë së trafikimit të narkotikëve, si dhe shfrytëzimi i punës së të miturve dhe forma të tjera të trafikimit të qenieve njerëzore.
4. Agjencia do të vlerësojë aplikimet dhe pas koordinimit me institucionet e tjera shtetërore me të cilat lidhet kërkesa për lehtësi apo incentivat, vlerëson lehtësirat dhe incentivat e perfitueshme nga subjekti, brenda një afati prej 30 ditësh.
5. Raporti i Agjencisë mbi lehtësirat dhe incentivat paraqitet për miratim në Këshillin e Ministrave.
6. Kriteret e tjera, procedurat dhe dokumentacioni që duhet të plotësojnë subjektet aplikantë përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.
- 7.

Neni 25

Mbikëqyrja e subjekteve përfitues dhe masat administrative

1. Agjencia do të mbikëqyrë përputhshmërinë e subjekteve që përfitojnë nga lehtësitë dhe incentivat me kushtet dhe kriteret e përcaktuara në këtë ligj dhe aktet nënligjore të tij.
2. Subjektet që përfitojnë nga lehtësitë dhe incentivat janë të detyruara të paraqesin raporte të rregullta për performancën e tyre financiare dhe operationale, si dhe për përmbushjen e objektivave të përcaktuara në planin e tyre të biznesit.
3. Në rast se Agjencia, gjatë verifikimit periodik apo të rastit, konstaton se subjekti përfitues nuk plotëson më kushtet për përfitimin e lehtësive, ajo njofton subjektin brenda 7 ditëve nga konstatimi, duke i komunikuar një afat prej 30 ditësh nga marrja e njoftimit për të adresuar dhe korrigjuar mospërputhshmërinë e konstatuar. Gjatë afatit 30-ditor, subjekti përfitues duhet të paraqesë prova që tregojnë përmbushjen e kushteve të përcaktuara në këtë ligj dhe në aktet nënligjore të tij.
4. Nëse subjekti përfitues nuk arrin të korrigjojë mospërputhshmërinë brenda afatit të caktuar, Kwshilli i Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për mbrojtjen, në vijim të vendimmarrjes së Agjencisë, vendos për përjashtimin e subjektit nga lehtësitë dhe incentivat e dhëna.
5. Në rastet e përjashtimit nga lehtësitë dhe incentivat, subjekti është i detyruar të rikthejë çdo përfitim të marrë padrejtësisht nga data e konstatuar e mospërputhshmërisë. Agjencia do të përcaktojë saktësisht shumën e përfitimeve që duhet të kthehen dhe do t'i komunikojë subjektit detyrimet përkatëse.
6. Subjekti ka të drejtë të ankimojë vendimin e agjencisë, në përputhje me nenin 32 të këtij ligji.
7. Në rast se, pas përjashtimit nga lehtësitë dhe incentivat, subjekti arrin të plotësojë sërish kushtet e përcaktuara, ai mund të paraqesë një kërkesë të re për rivendosjen e lehtësive dhe incentivave, e cila do të shqyrtohet sipas procedurave të zakonshme të aplikimit.

KREU V

MARRËDHENIET MË PALËT E TRETA

Neni 26

Nënkontraktimi i Aktivitetit nga Subjektet e Licencuara

1. Çdo subjekt i licencuar sipas këtij ligji që kërkon të nënkontrakttojë çdo pjesë të aktivitetit të tij në fushën e prodhimit të armatimit ushtarak duhet të marrë autorizim paraprak nga Agjencia e Industrisë së Mbrojtjes.
2. Kërkesa për autorizim duhet të përmbajë një përshkrim të detajuar të pjesës së aktivitetit që do të nënkontrakttohet, si dhe informacionin e plotë mbi subjektin e nënkontraktuar.
3. Agjencia e Industrisë së Mbrojtjes vlerëson kërkesën bazuar në kriteret e sigurisë kombëtare dhe jep përgjigje brenda një afati kohor të caktuar.
4. Autorizimi mund të refuzohet ose të kushtëzohet në varësi të nevojave të sigurisë kombëtare dhe të standardeve të përcaktuara në legjislacionin përkatës.

Neni 27
Përrjashtimi i transaksioneve të caktuara

1. Për të kontrolluar rrezikun që lidhet me shpërdorimin, trafikimin, korrupsionin, përhapjen, favorizimin e terrorizmit dhe krimin të organizuar, si dhe për të siguruar respektimin e sanksioneve ndërkombëtare, subjektet e licencuar sipas këtij ligji, nuk kryejnë transaksione tregtare, në rastet kur:
 - a) është e pamundur të identifkohen qartësisht të gjitha palët e përfshira në transaksion,
 - b) është e pamundur të identifkohen të gjitha fazat gjeografike të transportit,
 - c) vendi i destinacionit është subjekt i një regjimi të zbatueshëm embargo të vendosur nga Këshilli i Sigurimit i Kombeve të Bashkuara, ose Bashkimi Evropian.

KREU VI
MBIKËQYRJA DHE KONTROLLI

Neni 28
Inspektimi dhe Monitorimi

1. Agjencia kryen inspektime të rregullta, me dhe pa paralajmërim, në subjektet e licencuara për të vërtetuar përputhshmërinë me legjislacionin, rregulloret dhe standardet e sigurisë dhe mjedisit.
2. Rregulloret lidhur me objektin, përmbajtjen, metodën, vendin, procedurën, standardet e inspektimit dhe çështje të tjera të lidhura sipas paragrafit paraprak, miratohen nga Këshilli i Ministrave.

Neni 29
Kontrollet e Eksportit dhe Importit

1. Eksporti dhe importi i armatimit ushtarak kryhet në përputhje me legjislacionin në fuqi për kontrollin shtetëror të transferimeve ndërkombëtare të mallrave ushtarake dhe të artikujve e teknologjive me përdorim të dyfishtë në Republikën e Shqipërisë.

KREU VIII
MASAT ADMINISTRATIVE DHE NDËSHKIMORE

Neni 30
Masa administrative

1. Agjencia ndërmerr procedura administrative dhe merr masa administrative për subjektet e licencuar, që gjenden në shkelje të dispozitave të këtij ligji, të akteve nënligjore, si dhe rregulloreve përkatëse në zbatim të tij.

2. Masat administrative dhe ndëshkimet kundrejt subjekteve të gjendur në shkelje, apo atyre të cilët kanë vazhduar të jenë në shkelje pas afatit të vendosur nga autoritetet përgjegjëse për rregullimin e shkeljes, përfshijnë, por nuk kufizohen në, pezullimin ose revokimin e licencës, gjoba financiare, përfshirjen në listën e zeze të parashikuar në këtë ligj, si dhe në rastet e nevojshme, denoncimin para organeve që ushtrojnë ndjekjen penale.

Neni 31

Lista e Zezë dhe Masa Ndëshkimore

1. Agjencia mban dhe publikon një “listë të zeze” të subjekteve që janë gjetur në shkelje shumë të rënda të dispozitave referuese të këtij ligji apo që, nëpërmjet veprimitarisë së tyre të prodhimit apo tregtimit të armatimit ushtarak, kanë cenuar sigurinë kombëtare dhe ndërkombëtare.
2. Këshilli i Ministrave përcakton masat administrative dhe ndëshkimore të zbatueshme në rast shkeljesh të legjislacionit në fuqi, si dhe përcakton kushtet dhe procedurat e mbajtjes së “listës së zeze”, ku përfshihen edhe shkeljet për të cilat mund të merret kjo masë, si dhe procedurat e detajuara të ankimimit ndaj kësaj mase.
3. Subjektet të cilat përfshihen në “listën e zeze” kanë ndalesë ligjiore për:
 - a) Aksesin në Tregje: Subjektet e listuara nuk lejohen të blejnë ose shesin drejtpërdrejt ose tërthorazi armatimit ushtarak;
 - b) Kufizimin financiar: Asetet financiare ose likuiditetet në pronësi të drejtpërdrejtë ose tërthorazi të subjekteve në këtë listë nuk mund të ndërveprojnë me këtë industri;
 - c) Restriksionet e Udhëtimit: Individët apo subjektet e listuar nuk mund të përfitojnë licencën të parashikuar nga ky ligj apo legjislacioni në fuqi, të cilat drejtpërdrejt apo tërthorazi shërbejnë për kryerjen e veprimtarive në kundërshtim me parashikimet e këtij ligji;
 - ç) Sanksionet dhe Penalitetet: Subjektet në listë përballen me sanksione të ndryshme, duke përfshirë gjoba ose ndalime të tjera operationale.
 - d) Monitorimin dhe Kontrollin: Subjektet e listuara mbikëqyren rregullisht për aktivitetet e tyre për të siguruar që nuk shkelin më tej ligjet e vendosura.

Neni 32

Ankimimi dhe Rishikimi i Vendimeve

1. Subjektet dhe individët e prekur nga vendimet e Agjencisë, përfshirë vendosjen në listën e zeze ose revokimin e licencës, kanë të drejtën të apelojnë dhe të kërkojnë rishikimin e vendimit brenda një afati të caktuar kohor.
2. Pranë Ministrisë së Mbrojtjes ngrihet Komisioni i Ankimit Administrativ i cili shqyrton kërkesat e subjekteve përkundrejt vendimmarrjes së Agjencisë. Përbërja dhe mënyra e funksionimit përcaktohen me Urdhër të Ministrit të Mbrojtjes.
3. Kundër vendimit të Komisionit të Ankimit Administrativ ushtrohet ankim në gjykatën administrative të shkallës së parë sipas ligjit.

KREU IX
DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 33
Detyrimi për shërbim

1. Në rastin e gjendjes së luftës, ose në kushtet e një rreziku të afërt dhe konkret të një agresioni ndaj Republikës së Shqipërisë apo Aleatëve të saj strategjikë, subjektet e licencuar, detyrohen që të sigurojnë një rezervë të caktuar armatimesh dhe pajisjesh teknologjike ushtarake për Forcat e Armatosura të Republikës së Shqipërisë.
2. Subjektet janë të detyruara të plotësojnë kërkesën sipas pikës 1, më sipër, në mënyrë të menjëhershme dhe të plotë

Neni 34
Ndërveprimi me Legjislacionin Ekzistues

1. Ky ligj ndërvepron në mënyrë harmonike me legjislacionin ekzistues për kontrollin shtetëror të transferimeve ndërkombëtare të mallrave ushtarake dhe të artikujve e teknologjive me përdorim të dyfishtë.
2. Të gjitha organet shtetërore të përfshira në kontrollin e transportit, eksportit dhe importit të armatimit ushtarak, bashkëpunojnë ngushtë me Agjencinë, me qëllim raportimin dhe monitorimin e shpërndarjes dhe përdorimit të ligjshëm të armatimit ushtarak, në përputhje të plotë me legjislacionin në fuqi.
3. Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, deri në miratimin e akteve të autorizuar vijnë të zbatohen dispozitat ligjore dhe nënligjore në fuqi. Lejet, licencat dhe autorizimet ekzistuese në fuqi në momentin e hyrjes në fuqi të këtij ligji, i nënshtrohet procesit të vlerësimit dhe konfirmimit nga Agjencia në përputhje me parashikimet e këtij ligji brenda 6 muajve nga ngritja e saj. Subjekte gjatë kësaj periudhe plotësojnë detyrimet në përputhje me kërkesat e këtij ligji.
4. Dispozitat ligjore dhe nënligjore në kundërshtim me këtë ligj shfuqizohen.

Neni 35
Dispozita kalimtare

Ngarkohet Këshilli i Ministrave dhe institucionet e përmendura për zbatimin këtij ligji.

Neni 36
Hyrja në fuqi

Ky ligj në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

K R Y E T A R I

LINDITA NIKOLLA